

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Maj/juni 24/25
Institution	CELF
Uddannelse	HHX og HTX
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Maria Sibø og Daniel Rahbek
Hold	24hx4ps3

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introduktion til psykologi
Titel 2	Barndom
Titel 3	Gymnasieliv
Titel 4	Ondskab
Titel 5	

Tema 1	Introduktion til psykologi
Indhold	Ole Schultz Larsen: <i>Psykologiens veje</i>. Systime 2008. Tegnefilm om retningerne fra kap.2 www.psykologiensveje.systime.dk <u>Metodebegreber:</u> • Kvantitativ og kvalitativ metode ◦ <u>3. Videnskabsteori og metode Psykologiens veje (systime.dk)</u> • Repræsentativ ◦ 18. Kildekritik På sporet af historien (systime.dk)
Omfang	Ca 10 lektioner a 45 min
Særlige fokuspunkter	Eleverne skal kunne: Kende til psykologiens forskellige retninger Viden om psykologiens genstandsområde Kende til psykologiens teoripluralitet og at psykologiske problemstillinger kan forklares ud fra flere perspektiver. Elementært kendskab til forskningsmetoder og etiske problemstillinger
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde

Tema 2	Barndom
Indhold	Kernestof Udviklingspsykologi, personlighedspsykologi og socialpsykologi Betydning af arv, miljø og kultur, omsorg og familiens betydning for udviklingen, betydningen af sårbarhed og resiliens <u>Teoretiske begreber:</u> Teoretisk retning: Tilknytningsteorien Teoretiker: Bowlby • Tilknytning • Udforskningsadfærd • Sikker base • Det sikre tilknytningsmønster • Den ængstelige, klæbende tilknytning • Den ængstelige, undvigende tilknytning • Før-tilknytning • Begyndende tilknytning

- **Selektiv tilknytning**

- [Danish - The Strange Situation - Mary Ainsworth | Amara](#)
- [John Bowlby og Mary Ainsworth | Psykologiens veje \(systime.dk\)](#)
- Emotionsfokuseret Terapi
- <https://www.roskildebib.dk/ting/object/870970-basis%3A47248884>
- <https://eft-instituttet.dk/om-eft-instituttet/emotions-fokuseret-terapi/>
- Bowlby, J. (2008). Tilknytningens rolle i personlighedsudviklingen. I: *En sikker base: Tilknytningsteoriens kliniske anvendelser* (s. 133-152). Frederiksberg: Det lille Forlag.

Teoretisk retning: Den lagdelte udviklingsmodel

Teoretiker: Stern

- **Affektiv afstemning**

- [Daniel Stern | Psykologiens veje \(systime.dk\)](#)
- still Face experiment - YouTube
- Stern, D. (2000). "Spædbarnets interpersonelle verden: Et psykoanalytisk og udviklingspsykologisk perspektiv". København: Hans Reitzel

- **Det begyndende selv**

- [Begyndende selv | Psykologiens veje \(systime.dk\)](#)

- **Kerneselv**

- [Kerneselv | Psykologiens veje \(systime.dk\)](#)

- **Det subjektive selv**

- [Det subjektive selv | Psykologiens veje \(systime.dk\)](#)

- **Det verbale selv**

- **Det narrative selv**

- [Det narrative selv | Psykologiens veje \(systime.dk\)](#)

Teoretisk retning: Udviklingspsykologien

Teoretiker: Spitz

- **Spædbarnsdepression**

- **Hospitalisme**

- [Spædbarnsdepression og hospitalisme | Psykologiens veje \(systime.dk\)](#)

Teoretisk retning: Den psykosociale udviklingsteori

Teoretiker: Erikson

- **Den psykosociale udviklingsteori**

- **Fundamental tillid kontra mistillid (0-1½ år.)**
- **Selvstændig vilje kontra skam og tvivl (1½-3 år)**
- **Initiativ kontra skyldfølelse (3-5 år)**
- **Flid og skaberevne kontra mindreværd (6-12 år)**
- **Identitet kontra identitetsforvirring (12-20 år)**
- **Intimitet kontra isolation (20-30 år)**
- **Forplantning kontra stagnation (30-50 år)**
- **Jeg-integritet kontra fortvivlelse (50 år-)**
- [Erik H. Erikson | Psykologiens veje \(systime.dk\)](#)

	◦ Erikson, Erik (2022). Ungdom og kriser, Agnes Ringer Kilde: Schultz/Psykologiens veje & Socialstyrelsen • Omsorgssvigt ◦ Omsorgssvigt Psykologiens veje (systime.dk) ◦ Omsorgssvigt Vidensportal ◦ Definition Vidensportal ◦ Sådan spotter du omsorgssvigt - tegn på svigt - Børns Vilkår (bornsvilkar.dk) • Kauai-undersøgelsen • Risikofaktorer - Resiliensfaktorer i miljøet - Resiliensfaktorer hos barnet ◦ Risiko og resiliens Psykologiens veje (systime.dk) ◦ 6. Et nyt syn på udvikling Forældre - hvor meget betyder de egentlig? (systime.dk) • Mønsterbryder - mælkebøttebørn ◦ Hvordan bryder man den negative sociale arv? Grundbog i samfundsfag C (systime.dk) ◦ Hvorfor kaldes vi for mælkebøttebørn? Cyberhus.dk Litteratur Psykologiens veje kap. 6 (Afsnittene om <i>Stern og Bowlby/Ainsworth</i>) 23,1 ns Psykologiens veje kap. 8 41,3 ns Foredrag med Lisbeth Zornig Film <i>Er du mors lille dreng?</i> TV2 dok 1998 6,8 ns <i>Min barndom i belvede.</i> DR 1 2012. 6,8 ns <u>Små filmklip fra Youtube og www.psykologiensveje.systime.dk</u> <u>Forsøg Harlows aber</u> <u>Fremmedsituationstesten</u>
Omfang	20 lektioner a 45 min 100 sider
Faglige mål	Forståelse for og formidling af faglig viden Formulering af psykologiske problemstillinger Forståelse for videnskabsteori og metoder Kritik af undersøgelser og teorier Udvælgelse og anvendelse af faglig viden

Særlige fokuspunkter	Viden om barnets behov for omsorg og tilknytning samt omsorgssvigt og mulige konsekvenser, herunder resiliens og mønsterbrud Kunne analysere cases med brug af relevant teori samt kritisk kunne forholde sig til teorierne anvendelighed
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde Elevfremlæggelser

Tema 3	Gymnasieliv
Indhold	Kernestof Socialpsykologi, udviklingspsykologi, personlighedspsykologi og kognition og læring Selv, identitet og personlighed, social indflydelse, digital kommunikation, psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning <u>Teoretiske begreber:</u> Ole Schultz (Psykologiens veje) • Resiliens ◦ Risiko og resiliens Psykologiens veje (systime.dk) ◦ Forældre - systime ◦ resiliens lex.dk – Den Store Danske Teoretisk retning: Den positive psykologi Teoretiker: Seligman ◦ Positiv psykologi: En psykologi i balance og "et helt liv" Psykologiens veje (systime.dk) ◦ patologi lex.dk – Den Store Danske • Pessimistisk forklaringsstil • Optimistisk forklaringsstil ◦ Stress: Et samspil mellem ydre og indre faktorer Psykologiens veje (systime.dk) • Signaturstyrker ◦ Upenn.edu ◦ What Is the DSM-5? (verywellhealth.com) Teoretisk retning: Den positive psykologi Teoretiker: Csikszentmihalyi • Flow ◦ Højdepunktsoplevelser og flow Psykologiens veje (systime.dk) Teoretiker: Maslow • Selvaktualiseringsbehov • De basale behov ◦ Maslows behovshierarki Psykologiens veje (systime.dk) Kilde: Ole Schultz (Psykologiens veje) • Akut stress

	• Kronisk stress ◦ <u>Akut og kronisk stress Psykologiens veje (systime.dk)</u> ◦ <u>Alex Ahrendtsen (DF) blev hårdt ramt af stress og depression. - Jeg var virkelig ked af det - YouTube</u> • Kravformer ◦ Stress: Et samspil mellem ydre og indre faktorer Psykologiens veje (systime.dk) Teoretisk retning: Socialpsykologien Teoretiker: Høgh-Olesen • Den forsigtige type og den risikovillige type • OSN • Kravformer ◦ <i>(Ovenstående kilde)</i> Teoretiker: Theorell og Karasek • Krav-kontrol-modellen ◦ <i>(Ovenstående kilde)</i> Teoretiker: Lazarus • Indre og ydre faktorer ◦ <i>(Ovenstående kilde)</i> Teoretisk retning: Socialpsykologien Teoretiker: Lazarus • Problemfokuseret coping • Emotionsfokuseret coping ◦ Coping Psykologiens veje (systime.dk) Litteratur Psykologiens veje kap. 19 (Underafsnit: <i>Hvad er identitet? + Sociale arenaer, roller og identitet</i>) 4,8 ns Psykologens veje kap. 23 (<i>Ikke</i> afsnittet <i>Fra industriarbejde til servicearbejde</i>) 14,8 ns Psykologiens veje kap. 21 (Afsnit om <i>roller</i> samt afsnit om gruppepres og social kontrol: underafsnit om <i>mobning</i>) 2 ns Psykologiens veje kap. 11 (Afsnit om <i>bukommelse</i>, underafsnittene fra <i>Sensorisk bukkommelse til afsnittet den implicitte bukkommelse</i>) 3 ns <u>Psykologiens veje kap. 13 (Afsnit om samspilsprocesser og afsnit om læringsformer)</u>
Omfang	20 lektioner a 45 min 100 sider
Faglige mål	Arbejde med: Forståelse for og formidling af faglig viden Formulering af psykologiske problemstillinger Forståelse for videnskabsteori og metoder Kritik af undersøgelser og teorier Udvælgelse og anvendelse af faglig viden

Særlige fokuspunkter	• opnå en faglig viden indenfor ovennævnte områder. • redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser • inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger • demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning • demonstrere viden om psykologis identitet og metoder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde Test Filmproduktion

Tema 4	Ondskab
Indhold	Kernestof Socialpsykologi, personlighedspsykologi, kognition og læring og udviklingspsykologi Gruppepsykologiske processer og social indflydelse, roller, social kognition, stereotyper og fordomme, personlighed, personlighedsforstyrrelser, metode <u>Teoretiske begreber:</u> Teoretisk retning: Den eksperimentelle socialpsykologi Teoretiker: Milgram • Ansvarsforskydning • Dehumanisering ◦ Lydighedens dilemma Psykologiens veje (systime.dk) ◦ Gruppepres og social kontrol Psykologiens veje (systime.dk) ◦ Moralsk frakobling Psykologiens veje (systime.dk) Teoretiker: Asch • Konformitet ◦ Gruppepres og social kontrol Psykologiens veje (systime.dk) ◦ Asch's konformitetsforsøg - med danske tekster - YouTube ◦ Asch-1955-Opinions-and-Social-Pressure.pdf (s.5 midt) Teoretiker: Zimbardo • Deindividualisering • Magtens patologi ◦ Zimbardo og virkelighedens fængsel Psykologiens veje (systime.dk) ◦ The Stanford Prison Experiment - YouTube ◦ Gruppepres og social kontrol Psykologiens veje (systime.dk) ◦ (PDF) A Study of Prisoners and Guards in a Simulated Prison (researchgate.net) (s.93-94) Teoretisk retning: Socialpsykologien • Rosenthaleffekten

- **Nonverbale tegn**

- [Perception | Psykologiens veje \(systeme.dk\)](https://systeme.dk)
- [Nonverbal kommunikation | Psykologiens veje \(systeme.dk\)](https://systeme.dk)

Teoretisk retning: Kognitionspsykologien

Teoretiker: Bartlett

- **Kognitive skemaer**

- [Hukommelse | Psykologiens veje \(systeme.dk\)](https://systeme.dk)
- [Kognitiv psykologi | Psykologiens veje \(systeme.dk\)](https://systeme.dk)

Kilde: Menneskerettighederne/Salamancaerklæringen

- **Mobning**

- [Grupperes og social kontrol | Psykologiens veje \(systeme.dk\)](https://systeme.dk)
- [OHCHR | Universal Declaration of Human Rights - Danish \(Dansk\)](https://ohchr.org/)
- [Salamanca Erklæringen \(uvm.dk\)](https://uvm.dk)

Kilde: Schultz/Psykologiens veje

- **Individualpsykologisk perspektiv**

- **Grupperes psykologisk perspektiv**

- [Grupperes og social kontrol | Psykologiens veje \(systeme.dk\)](https://systeme.dk)

Teoretisk retning: Socialpsykologien

Teoretiker: Søndergaard

- **Social eksklusionsangst**

- **Foragtproduktion**

- Søndergaard, D. M. (2009). Social eksklusionsangst. I: Kofoed, J. og Søndergaard D. M. Mobning – sociale processer på afveje. Side 28-38. Hans Reitzels Forlag.
- [Når mobning griber en skoleklasse - YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=1mcCLm_LwpEns)

Litteratur

Magnus Riisager: Psyk C kap. 6. Frydenlund (2021)

<https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=138>

35 ns

Film/filmklip

Lydighedens dilemma (Milgram)

1,5 ns

The psychology of evil. Ted talk. (Zimbardo)

2,5 ns

A Class Divided

https://www.youtube.com/watch?v=1mcCLm_LwpEns

2,9 ns

Det er en ommer! Podcast fra Carlsbergfondet (Om replikationskrisen)

https://www.carlsbergfondet.dk/da/Nyheder/Formidling/24-Sporgsmaal-til-professoren/2018_02#q3

3,5

Omfang	20 lektioner a 45 min 90 sider
Faglige mål	Arbejde med: Forståelse for og formidling af faglig viden Formulering af psykologiske problemstillinger Forståelse for videnskabsteori og metoder Kritik af undersøgelser og teorier Udvælgelse og anvendelse af faglig viden
Særlige fokuspunkter	• opnå en faglig viden indenfor ovennævnte områder. • redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser • inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger • demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning • demonstrere viden om psykologis identitet og metoder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde Diskussion Udarbejdelse af podcast